

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης πιστωτικών ιδρυμάτων χρηματοοικονομικής τεχνολογίας

BANKENTOEZICHT

Μάρτιος 2018

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Περιεχόμενα

Πρόλογος	2
1 Εισαγωγή	4
1.1 Ευρύτερο πλαίσιο του οδηγού	4
1.2 Τι σημαίνει «τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας»;	4
1.3 Αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας	5
2 Καταλληλότητα των μελών του διοικητικού οργάνου	7
Πλαίσιο 1 Η αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου	7
3 Καταλληλότητα των μετόχων	8
Πλαίσιο 2 Η αξιολόγηση της καταλληλότητας των μετόχων	9
4 Διαρθρωτική οργάνωση	10
4.1 Έγκριση και διαχείριση πιστωτικού κινδύνου	10
Πλαίσιο 3 Αξιολόγηση της βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και της διακυβέρνησης	11
4.2 Κίνδυνοι που συνδέονται με συστήματα πληροφορικής:	12
Πλαίσιο 4 Αξιολόγηση των κινδύνων που συνδέονται με συστήματα πληροφορικής	13
4.3 Εξωτερική ανάθεση εργασιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που κάνουν χρήση υπολογιστικού νέφους (cloud services)	13
Πλαίσιο 5 Αξιολόγηση της εξωτερικής ανάθεσης εργασιών	14
4.4 Διαχείριση δεδομένων	15
Πλαίσιο 6 Αξιολόγηση της διαχείρισης δεδομένων	15
5 Πρόγραμμα δραστηριοτήτων	17
Πλαίσιο 7 Αξιολόγηση του προγράμματος δραστηριοτήτων	17
6 Κεφάλαιο, ρευστότητα και φερεγγυότητα	19
6.1 Αρχικό κεφάλαιο	19
6.2 Ρευστότητα	19
Συνομογραφίες	21

Πρόλογος

Στο παρόν έγγραφο οι όροι «άδεια λειτουργίας» και «αδειοδότηση» χρησιμοποιούνται ως ταυτόσημοι, όπως και οι όροι «τράπεζα» και «πιστωτικό ίδρυμα».

Ως αποτέλεσμα της τεχνολογικής καινοτομίας στον τραπεζικό κλάδο, ολοένα και περισσότερες οντότητες με επιχειρηματικά μοντέλα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας (fintech) εισέρχονται στη χρηματοπιστωτική αγορά. Αυτό αντανακλάται στον αυξανόμενο αριθμό των αιτήσεων για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος που υποβάλλονται από τέτοιες οντότητες στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Όπως περιγράφεται στον παρόντα οδηγό, οι εν λόγω αιτήσεις αδειοδότησης «τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας» αφορούν πιστωτικά ιδρύματα κατά τον ορισμό του άρθρου 4 παράγραφος 1 στοιχείο 1) του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation - CRR).¹

Ο όρος «χρηματοοικονομική τεχνολογία» είναι γενικός όρος που καλύπτει ευρύ φάσμα επιχειρηματικών μοντέλων. Σύμφωνα με τις αρμοδιότητες της ΕΚΤ, ο παρών οδηγός αναφέρεται σε τραπεζικά επιχειρηματικά μοντέλα στα οποία η παραγωγή και διάθεση τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών βασίζονται στην τεχνολογική καινοτομία.

Οι πολιτικές της ΕΚΤ που εφαρμόζονται στην αδειοδότηση τραπεζών εντός του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ), όπως παρουσιάζονται στον οδηγό σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης, ισχύουν και για την αδειοδότηση τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Ο ρόλος της ΕΚΤ είναι να διασφαλίζει ότι οι τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας έχουν την κατάλληλη άδεια και διαθέτουν πλαίσια ελέγχου κινδύνων για την πρόβλεψη, την κατανόηση και την αντιμετώπιση των κινδύνων που προκύπτουν στο πεδίο των εργασιών τους. Αντιστοίχως, οι τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας πρέπει να τηρούν τα ίδια πρότυπα με τις άλλες τράπεζες και να υπόκεινται σε συγκρίσιμο καθεστώς.

Σκοπός του παρόντος οδηγού είναι η βελτίωση της διαφάνειας για τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας που ενδέχεται να υποβάλουν αίτηση αδειοδότησης και η ενίσχυση της κατανόησής τους όσον αφορά τη διαδικασία και τα κριτήρια που εφαρμόζει η ΕΚΤ κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων αδειοδότησης. Η διαφάνεια επίσης διευκολύνει τη διαδικασία υποβολής αίτησης αδειοδότησης. Στον παρόντα οδηγό τηρείται ουδέτερη στάση ως προς τη χρήση τεχνολογίας και δεν επιδιώκεται ούτε η ενθάρρυνση ούτε η αποθάρρυνση της εισόδου τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας στην αγορά. Ο οδηγός δεν είναι νομικά δεσμευτικός και αποτελεί ένα πρακτικό εργαλείο υποστήριξης των αιτουσών οντοτήτων και όλων των οντοτήτων που συμμετέχουν στη διαδικασία αδειοδότησης, προκειμένου να διασφαλίζεται η ομαλή και αποτελεσματική διαδικασία και αξιολόγηση.

Περιλαμβάνει στοιχεία που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εποπτική αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης τραπεζών τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για την ειδική φύση των τραπεζών με επιχειρηματικά μοντέλα χρηματοοικονομικής

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

τεχνολογίας και θα πρέπει να εξετάζονται σε συνδυασμό με τις γενικές κατευθύνσεις της ΕΚΤ όσον αφορά την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης και τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας.²

---

² Βλ. τον οδηγό σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης και τον [οδηγό για τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας](#) στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία.

1 Εισαγωγή

1.1 Ευρύτερο πλαίσιο του οδηγού

Ο ΕΕΜ απαρτίζεται από την ΕΚΤ και τις εθνικές αρμόδιες αρχές (ΕΑΑ) των συμμετεχουσών χωρών. Η ΕΚΤ επιβλέπει την ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία με τους εξής τρόπους:

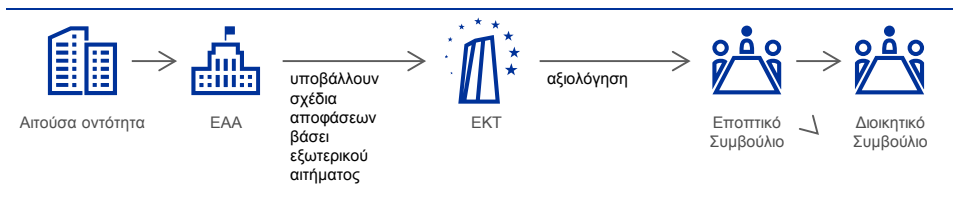
- Διασφαλίζει μια κοινή προσέγγιση για τις καθημερινές εποπτικές δραστηριότητες.
- Διασφαλίζει τη συνεπή εφαρμογή των κανονισμών και των εποπτικών πολιτικών.

Η ΕΚΤ έχει την αρμοδιότητα να χορηγεί άδειες λειτουργίας σε όσες τράπεζες επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στη ζώνη του ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας.

Εντός του ΕΕΜ, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ αξιολογούν από κοινού τη χορήγηση και επέκταση αδειών λειτουργίας τραπεζικού ιδρύματος. Ο αρχικός αποδέκτης όλων των αιτήσεων είναι η ΕΑΑ της χώρας στην οποία σκοπεύει να εγκατασταθεί η εκάστοτε τράπεζα. Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ συνεργάζονται στενά καθ' όλη τη διαδικασία αξιολόγησης και η ΕΚΤ εκδίδει την τελική απόφαση.³

Σχήμα 1

Η διαδικασία αδειοδότησης

1.2 Τι σημαίνει «τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας»;

Για να ορίσουμε τις τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας, θα ήταν σκόπιμο πρώτα να κατανοήσουμε τι σημαίνει χρηματοοικονομική τεχνολογία. Το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΣΧΣ) ορίζει τη χρηματοοικονομική τεχνολογία ως «την καινοτομία στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες με χρήση της τεχνολογίας που θα μπορούσε να οδηγήσει σε νέα επιχειρηματικά μοντέλα, εφαρμογές, διαδικασίες ή προϊόντα με ουσιώδη αντίκτυπο στην παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών».⁴

³ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. την ενότητα 6 του οδηγού σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία.

⁴ Βλ. ΣΧΣ, «Financial Stability Implications from FinTech», σελ. 7, Ιούνιος 2017 (<http://www.fsb.org/wp-content/uploads/R270617.pdf>).

Η ΕΚΤ θεωρεί τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας κάθε τράπεζα που διαθέτει «επιχειρηματικό μοντέλο στο οποίο η παραγωγή και διάθεση τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών βασίζονται στην τεχνολογική καινοτομία».

Η ΕΚΤ θεωρεί ότι ο παρών οδηγός αφορά τις οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο του ορισμού του «πιστωτικού ιδρύματος» στον CRR.⁵

Για τους σκοπούς του παρόντος οδηγού, η ΕΚΤ θεωρεί τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας κάθε τράπεζα που διαθέτει «επιχειρηματικό μοντέλο στο οποίο η παραγωγή και διάθεση τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών βασίζονται στην τεχνολογική καινοτομία». Με δεδομένη την ποικιλομορφία ιδρυμάτων και τεχνολογιών στις χώρες που συμμετέχουν στον ΕΕΜ, αυτή η ευρεία έννοια καλύπτει τις διαφορετικές δραστηριότητες των πιστωτικών ιδρυμάτων στις διάφορες χώρες και περιλαμβάνει:

- νέες θυγατρικές χρηματοοικονομικής τεχνολογίας υφιστάμενων τραπεζών που διαθέτουν άδεια λειτουργίας,⁶
- οντότητες νεοεισερχόμενες στην αγορά που υιοθετούν τεχνολογική καινοτομία για να ανταγωνιστούν τις υπάρχουσες τράπεζες σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, καθώς και υπάρχοντες παρόχους χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (π.χ. ιδρύματα πληρωμών, εταιρείες επενδύσεων, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, κ.λπ.) οι οποίοι εντάσσουν τραπεζικές δραστηριότητες στο πεδίο εργασιών τους και, ως εκ τούτου, μπορούν να θεωρηθούν νεοεισερχόμενοι στην αγορά οι οποίοι χρειάζονται άδεια λειτουργίας τράπεζας.

1.3 Αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας

Σκοπός του παρόντος οδηγού είναι να εξηγήσει την προσέγγιση της ΕΚΤ όσον αφορά την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης για νέες τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας και για τη σύσταση εξειδικευμένων θυγατρικών υπαρχόντων πιστωτικών ιδρυμάτων (τόσο σημαντικών όσο και λιγότερο σημαντικών)⁷ που εφαρμόζουν επιχειρηματικό μοντέλο χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Οι τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας πρέπει να τηρούν τα ίδια πρότυπα με όλους τους άλλους τύπους πιστωτικών ιδρυμάτων.

Ο οδηγός αντανακλά τις πολιτικές που συμφωνήθηκαν από το Εποπτικό Συμβούλιο (με την επιφύλαξη των νομικών πλαισίων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο) και αφορά εποπτικά θέματα με ιδιαίτερη σημασία για τις αιτούσες τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Ωστόσο, τα εν λόγω θέματα δεν αφορούν αποκλειστικά τις τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας και μπορεί να έχουν

Ο οδηγός εγκρίθηκε από το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ τον Ιανουάριο του 2018.

⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο 1) του CRR ως πιστωτικό ίδρυμα νοείται «η επιχείρηση της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται στην αποδοχή από το κοινό καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων και στη χορήγηση πιστώσεων για ίδιο λογαριασμό».

⁶ Για παράδειγμα, ένα αδειοδοτημένο ίδρυμα θα μπορούσε να αποφασίσει να ιδρύσει νέα νομική οντότητα για την εφαρμογή λύσεων χρηματοοικονομικής τεχνολογίας οι οποίες προϋπάρχουν εντός του ιδρύματος.

⁷ Για πληροφορίες σχετικά με τον χαρακτηρισμό των ιδρυμάτων ως σημαντικών ή λιγότερο σημαντικών, βλ. άρθρο 6 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287 της 29.10.2013, σ. 63).

εξίσου σημασία για την αξιολόγηση τραπεζών με πιο παραδοσιακά επιχειρηματικά μοντέλα.

Οι πολιτικές, πρακτικές και διαδικασίες που περιγράφονται στον παρόντα οδηγό μπορεί να χρειαστεί να επικαιροποιηθούν και να προσαρμοστούν προκειμένου να ληφθούν υπόψη νέες εξελίξεις και εμπειρία που θα αποκτηθεί στην πράξη. Θα επανεξετάζονται τακτικά με βάση τη συνεχιζόμενη ανάπτυξη των εποπτικών πρακτικών για τις αδειοδοτήσεις και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές ρυθμιστικές εξελίξεις, καθώς και νέες ερμηνείες της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Directive - CRD IV)⁸ για παράδειγμα από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο παρών οδηγός δεν είναι νομικά δεσμευτικός, αλλά έχει ως σκοπό να αποτελέσει ένα πρακτικό εργαλείο και, όπως αναφέρεται στον πρόλογο, θα πρέπει να εξετάζεται σε συνδυασμό με τις γενικές κατευθύνσεις της ΕΚΤ όσον αφορά την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης και τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας. Οι ΕΑΑ έχουν συμφωνήσει να ερμηνεύουν τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις και να αναπτύσσουν διαδικασίες σύμφωνες με αυτές τις πολιτικές στον βαθμό του δυνατού.

Τα γενικά κριτήρια που ορίζονται στην CRD IV και αξιολογούνται κατά τη διαδικασία αδειοδότησης καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τέσσερις τομείς:

1. διακυβέρνηση (καταλληλότητα των μελών του διοικητικού οργάνου και των μετόχων),
2. εσωτερική οργάνωση (πλαίσια διαχείρισης κινδύνων, συμμόρφωσης και ελέγχου),
3. πρόγραμμα δραστηριοτήτων,⁹
4. κεφάλαιο, ρευστότητα και φερεγγυότητα.

⁸ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.06.2013, σ. 338).

⁹ Σε συμπληρωματική δημόσια διαβούλευση όσον αφορά τον οδηγό σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης θα ενσωματωθούν τα κριτήρια αξιολόγησης του προγράμματος δραστηριοτήτων και του κεφαλαίου των τραπεζών. Ο παρών οδηγός καλύπτει τα θέματα που αφορούν τις τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας στο πλαίσιο των τεσσάρων κριτηρίων αξιολόγησης τα οποία είναι συμβατά με τα κριτήρια του γενικού νομικού πλαισίου και τις επικείμενες επικαιροποιήσεις του οδηγού σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης.

2 Καταλληλότητα των μελών του διοικητικού οργάνου

Όσον αφορά την καταλληλότητα του διοικητικού οργάνου, οι τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας θα πρέπει να πληρούν τα ίδια γενικά κριτήρια όπως κάθε άλλη τράπεζα. Επομένως, σύμφωνα με την CRD IV και την εφαρμογή της στο εθνικό δίκαιο των συμμετεχόντων κρατών μελών, τα μέλη του διοικητικού οργάνου πρέπει να διαθέτουν επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Αυτό περιλαμβάνει επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες, πρακτική εμπειρία και θεωρητικές γνώσεις τραπεζικής και/ή χρηματοοικονομικών.¹⁰

Επιπροσθέτως, εφόσον τα επιχειρηματικά μοντέλα των τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας βασίζονται στην τεχνολογία, οι τεχνικές γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία των μελών του διοικητικού οργάνου είναι εξίσου απαραίτητες με τις επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία σε θέματα τραπεζικής για την άσκηση των καθηκόντων τους.

Πλαίσιο 1

Η αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου

Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν την επαγγελματική εμπειρία, τα τυπικά προσόντα και τις δεξιότητες των προσώπων που διευθύνουν τις εργασίες των τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας.

Ικανότητες των μελών του διοικητικού οργάνου στον τομέα της πληροφορικής

Βάσει της CRD IV τα μέλη του διοικητικού οργάνου απαιτείται να διαθέτουν, ανά πάσα στιγμή, επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Δεδομένης της ειδικής φύσης των τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας και της σημασίας που έχει η τεχνολογία στο πλαίσιο των εργασιών τους, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η συγκεκριμένη απαίτηση συνεπάγεται ότι τα μέλη των διοικητικών οργάνων, τόσο αυτά που ασκούν διοικητικά καθήκοντα (εκτελεστικά) όσο και εκείνα που ασκούν εποπτικά καθήκοντα (μη εκτελεστικά), θα πρέπει να έχουν επαρκείς τεχνικές γνώσεις και πρακτική εμπειρία ώστε να κατανοούν τους κινδύνους του επιχειρηματικού μοντέλου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Μια ένδειξη εκπλήρωσης αυτής της απαίτησης θα μπορούσε να είναι ο διορισμός διευθυντή πληροφορικής στο διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας.

Καταλληλότητα των μελών του διοικητικού οργάνου¹¹

Θα αξιολογούνται επίσης οι γνώσεις και η εμπειρία των μελών του διοικητικού οργάνου σε θέματα τραπεζικής και/ή χρηματοοικονομικών. Η πολυπλοκότητα του επιχειρηματικού μοντέλου θα είναι ένας παράγοντας βάσει του οποίου θα προσδιορίζεται ποιο επίπεδο γνώσεων και εμπειρίας είναι επαρκές.

¹⁰ Βλ. την ενότητα 5.3 του οδηγού σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης.

¹¹ Βλ. τον οδηγό για τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ για την τραπεζική εποπτεία.

3 Καταλληλότητα των μετόχων

Στο πλαίσιο της διαδικασίας αδειοδότησης, οι μέτοχοι με ειδική συμμετοχή αξιολογούνται με βάση τα ίδια κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση ενός αγοραστή ειδικής συμμετοχής σε υφιστάμενο πιστωτικό ίδρυμα.¹² Στις τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας το μετοχολόγιο μπορεί να αποτελείται από τους ιδρυτές και τους διάφορους φορείς παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο βασικός μέτοχος μιας τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας μπορεί να είναι ένα «φυτώριο επιχειρήσεων»¹³. Λόγω της ανάγκης χρηματοδότησης για ανάπτυξη, οι επενδυτές στο στάδιο της διαδικασίας αδειοδότησης είναι συχνά φορείς παροχής κεφαλαίου αρχικής ώθησης (seed capital)¹⁴, και το ποσοστό συμμετοχής τους μπορεί να μειωθεί με την προσθήκη περισσότερων επενδυτών σε μεταγενέστερο στάδιο. Αυτοί οι μελλοντικοί επενδυτές συνήθως δεν είναι γνωστοί κατά τον χρόνο της αδειοδότησης. Ωστόσο, σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να καθίσταται εμφανές κατά τη διαδικασία αδειοδότησης ότι οι υφιστάμενοι μέτοχοι δεν σκοπεύουν να διατηρήσουν τις συμμετοχές τους στο ίδρυμα μακροπρόθεσμα.

Επιπλέον, όταν οι τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας ξεκινούν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, συχνά δεν έχουν πολλές ευκαιρίες να αντλήσουν κεφάλαια από τις δημόσιες κεφαλαιαγορές (μέσω της διάθεσης νέων μετοχών στο κοινό). Ως εκ τούτου, το διοικητικό όργανο θα επικεντρώνεται στην εύρεση πηγών χρηματοδότησης.

Σύμφωνα με την CRD IV, κάθε μέτοχος με ειδική συμμετοχή θα πρέπει να έχει επαρκείς διοικητικές και τεχνικές ικανότητες στον τομέα των χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν ειδικές συμμετοχές, θα γίνεται αξιολόγηση των 20 μεγαλύτερων μετόχων ή μελών.

Επιπλέον, η χρηματοοικονομική ευρωστία των μετόχων θα πρέπει να είναι επαρκής για τη διασφάλιση της ορθής και συνετής λειτουργίας της τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας για μια αρχική περίοδο (συνήθως τριών ετών).

¹² Βλ. την ενότητα 5.4 του οδηγού σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης.

¹³ Ο όρος «φυτώριο επιχειρήσεων» αναφέρεται σε έναν συνδυασμό διαδικασιών επιχειρηματικής ανάπτυξης, υποδομών και ανθρώπων ο οποίος αποσκοπεί στην ενίσχυση νέων και μικρών επιχειρήσεων μέσω της παροχής βοήθειας ώστε να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν στα πρώτα στάδια λειτουργίας τους, δηλαδή όταν είναι περισσότερο ευάλωτες και αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

¹⁴ Ως «κεφάλαιο αρχικής ώθησης» νοείται το αρχικό κεφάλαιο που χρησιμοποιείται όταν ξεκινά μια επιχείρηση για την κάλυψη των αρχικών λειτουργικών δαπανών και την προσέλκυση επιχειρηματικού κεφαλαίου. Συχνά προέρχεται από τα προσωπικά περιουσιακά στοιχεία των ιδρυτών της επιχείρησης.

Πλαίσιο 2

Η αξιολόγηση της καταλληλότητας των μετόχων

Φήμη μετόχων με ειδική συμμετοχή

Λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν τη φήμη των μετόχων¹⁵ (από την άποψη τόσο της ακεραιότητας όσο και της επαγγελματικής επάρκειας), λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό επιρροής τον οποίο κάθε μέτοχος σκοπεύει να ασκεί επί της τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης θα εξετάζεται και η ύπαρξη ή μη ορθών δομών εταιρικής διακυβέρνησης (π.χ. ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου). Εάν ένας μέτοχος μπορεί να αποδείξει ότι έχει εμπειρία σε επενδύσεις και διαχείριση χαρτοφυλακίων, αυτή η εμπειρία θα λαμβάνεται υπόψη.

Χρηματοοικονομική ευρωστία μετόχου με ειδική συμμετοχή

Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν τη χρηματοοικονομική ευρωστία των μετόχων με βάση τις χρηματοδοτικές ανάγκες της τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αδειοδότησης, οι μέτοχοι με ειδική συμμετοχή θα πρέπει να συμμορφώνονται με την CRD IV, ενώ η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν τη συμμόρφωση με τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 23 της CRD IV, όπως έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων τους για την παροχή στήριξης στην τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας πέρα από το απαιτούμενο αρχικό κεφάλαιο που εκτιμάται κατά τη διαδικασία χορήγησης άδειας, εφόσον απαιτείται. Η προθυμία και η δυνατότά τους να το πράξουν μπορεί να βασίζεται σε υπάρχοντες χρηματοοικονομικούς πόρους ή προβλεπόμενα έσοδα από επιχειρηματικές δραστηριότητες, καθώς και σε επαφές που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην εύρεση πρόσθετων πηγών χρηματοδότησης. Εάν το επιχειρηματικό σχέδιο της τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας υποθέτει ρυθμούς ανάπτυξης οι οποίοι μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω πρόσθετης χρηματοδότησης η οποία υπερβαίνει τις δεσμεύσεις και τους πόρους των υπαρχόντων μετόχων, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα εξετάζουν το επιχειρηματικό σχέδιο και κάθε προσέγγιση για την άντληση αυτών των πρόσθετων πόρων που περιγράφονται σε αυτό.

---

¹⁵ Αυτό ισχύει είτε για τους μετόχους που κατέχουν πάνω από 10% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου είτε, αν υπάρχουν περισσότεροι μικρότεροι μέτοχοι, χωρίς ειδικές συμμετοχές, για τους 20 μεγαλύτερους μετόχους. Βλ. άρθρο 14 παράγραφος 1 της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις – Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.06.2013, σ. 338).

4 Διαρθρωτική οργάνωση

4.1 Έγκριση και διαχείριση πιστωτικού κινδύνου

Οι τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας που δραστηριοποιούνται σε ανεπτυγμένες αγορές συχνά χρησιμοποιούν τυποποιημένες προσεγγίσεις για να ελέγχουν τη δυνατότητα αποπληρωμής των πελατών τους, επαληθεύοντας για παράδειγμα:

- την ταυτότητα των πελατών – για την πρόληψη της απάτης,
- τη δυνατότητα αποπληρωμής – με βάση το εισόδημα και το τρέχον ύψος των χρεών τους,
- την προθυμία αποπληρωμής – συνήθως με βάση το ιστορικό πληρωμών.

Κάποιες από αυτές τις πληροφορίες, ιδίως το ιστορικό πιστοληπτικής συμπεριφοράς (δηλ. το ιστορικό πληρωμών), συνήθως δεν είναι διαθέσιμες κατά τις αρχικές φάσεις της επιχείρησης ώστε να είναι εφικτό να δημιουργηθεί εσωτερικό υπόδειγμα βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας. Επομένως, οι τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας μπορεί να τείνουν να χρησιμοποιούν εξωτερικές υπηρεσίες βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και/ή να βασίζονται σε εναλλακτικές πηγές δεδομένων και εναλλακτικές μεθόδους βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας.

Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα εξετάζουν σε ποιο βαθμό η αιτούσα οντότητα διαθέτει σαφώς καθορισμένη διαδικασία για την έγκριση δανείων, για την τροποποίηση, την ανανέωση και την αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων, καθώς και για την περιγραφή του είδους των στοιχείων που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία χορήγησης δανείων και του τρόπου με τον οποίο διασφαλίζεται η ποιότητα των στοιχείων.

Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν επίσης κατά πόσον αυτές οι διαδικασίες είναι τεκμηριωμένες και αναθεωρούνται σε τακτική βάση. Αυτό ισχύει και για την αξιολόγηση της καταλληλότητας, την αποτίμηση και το εκτελεστό των ασφαλειών, καθώς και για την ταξινόμηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και τη διαχείρισή τους.

Οι τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας τείνουν να έχουν περισσότερο διεθνή προσανατολισμό από ό,τι οι παραδοσιακές τράπεζες και πιθανόν να δραστηριοποιούνται σε μεγάλο βαθμό εκτός της χώρας στην οποία υποβλήθηκε η αίτηση αδειοδότησης. Αυτό μπορεί επίσης να συνεπάγεται την ανάγκη για διαδικασίες βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας προσαρμοσμένες στην εκάστοτε χώρα.

Πλαίσιο 3

Αξιολόγηση της βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και της διακυβέρνησης

Κατά την αξιολόγηση αίτησης αδειοδότησης μιας τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα εξετάζουν τις ακόλουθες πτυχές της διαδικασίας χορήγησης πιστώσεων, της εσωτερικής διακυβέρνησης και των μεθοδολογιών και δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τη βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας.

Δομή διακυβέρνησης και διαδικασία λήψης πιστωτικών αποφάσεων

1. Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα εξετάζουν την εσωτερική διαδικασία της αιτούσας οντότητας για την αξιολόγηση των δανείων, η οποία θα πρέπει να ορίζει ελάχιστα κριτήρια παροχής πληροφοριών στις οποίες θα βασίζεται η ανάλυση. Στο πλαίσιο της εποπτικής αξιολόγησης θα εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο η αιτούσα οντότητας θα επαληθεύει το εισόδημα των πελατών της, καθώς και ποια συστήματα (π.χ. γραφεία πληροφοριών περί πιστοληπτικής ικανότητας) και στοιχεία (π.χ. ιστορικό πιστοληπτικής συμπεριφοράς και επίπεδο καθαρού χρέους των πελατών με βάση ατομικά στοιχεία ή στοιχεία ομοειδών ομάδων) θα χρησιμοποιεί για τον προσδιορισμό της πιστοληπτικής ικανότητας.
2. Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι πληροφορίες θα λειτουργούν ως βάση για τις αξιολογήσεις των δανείων που χορηγούνται από την τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Καθώς η ακρίβεια και η επάρκεια αυτών των πληροφοριών είναι κρίσιμης σημασίας για την τράπεζα, το διοικητικό της όργανο θα πρέπει να είναι σε θέση να διαμορφώνει κατάλληλες κρίσεις σχετικά με την επάρκεια της διαδικασίας της τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας για τη χορήγηση πιστώσεων από το ένα άκρο στο άλλο (end-to-end).

Βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας

1. Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν τη σκοπιμότητα του υποδείγματος βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας που χρησιμοποιούν οι αιτούσες οντότητες, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει σειρά διαφορετικών προσεγγίσεων, από τη δημιουργία εσωτερικού υποδείγματος βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας μέχρι τη χρήση στοιχείων για την επικύρωση της βαθμολογίας πιστοληπτικής ικανότητας που παρέχεται από τρίτους. Επιπλέον, θα αξιολογούν τον τρόπο με τον οποίο η αύξηση του όγκου των εργασιών θα συνοδεύεται από ανάλογες βελτιώσεις του υποδείγματος βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και της συνολικής διαχείρισης κινδύνων.
2. Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν την τεκμηρίωση του υποδείγματος βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και τον βαθμό στον οποίο αυτό είναι κατανοητό σε ολόκληρη την τράπεζα, συμπεριλαμβανομένων των διευθυντικών στελεχών και των υπαλλήλων που εργάζονται στον τομέα της έγκρισης πιστώσεων και της πληροφόρησης σχετικά με την πιστοληπτική ικανότητα.

3. Αν μια τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας σκοπεύει να δραστηριοποιηθεί σε διάφορες χώρες, ενδέχεται να χρειαστεί διαδικασίες βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας για κάθε χώρα, λόγω διαφορών ως προς τη διαθεσιμότητα στοιχείων - για παράδειγμα, οι φορολογικοί κανόνες και οι φορολογικές δηλώσεις μπορεί να διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Αυτές οι ιδιαιτερότητες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του υποδείγματος βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και θα εξετάζονται στο πλαίσιο της εποπτικής αξιολόγησης.
4. Λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας και χρησιμοποιώντας την προσέγγιση που βασίζεται στους κινδύνους, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν την επάρκεια των σχεδίων διάθεσης πόρων της τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων που συμμετέχουν στην ανάπτυξη και συντήρηση των εσωτερικών υποδειγμάτων βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας.

Μέθοδοι και στοιχεία για τη βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας¹⁶

1. Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν όλες τις μεθόδους βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας που χρησιμοποιούνται για τη συμμόρφωση με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις. Όταν χρησιμοποιούνται εναλλακτικές πηγές στοιχείων και μεθοδολογίες βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν κατά πόσον η χρήση τους υποστηρίζεται από ανάλογη διαχείριση κινδύνων και τις απαραίτητες κεφαλαιακές διασφαλίσεις.
2. Αν μια τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας χρησιμοποιεί βαθμολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας που παρέχονται από τρίτους (εξωτερική ανάθεση της βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας) και αυτοί χρησιμοποιούν εναλλακτικές πηγές στοιχείων για την κατάρτιση της βαθμολογίας, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν την επάρκεια των λειτουργιών ελέγχου κινδύνων της τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Οι προς εξέταση πτυχές θα περιλαμβάνουν το κατά πόσον οι κίνδυνοι που συνδέονται με την εξωτερική ανάθεση αντιμετωπίζονται επαρκώς, καθώς και το κατά πόσον η διαδικασία βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και οι αντίστοιχες πηγές στοιχείων τεκμηριώνονται επαρκώς και είναι κατανοητές από όλη την τράπεζα. Επιπλέον, η αξιολόγηση θα εξετάζει τη δυνατότητα της αιτούσας οντότητας να ασκεί συμβατικά δικαιώματα που επιτρέπουν τόσο στην τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας όσο και στους επόπτες να ελέγχουν τις δραστηριότητες που ανατίθενται σε τρίτους σε ό,τι αφορά τη βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας.

4.2 Κίνδυνοι που συνδέονται με συστήματα πληροφορικής:

Η ΕΚΤ θεωρεί ότι δύο από τους πιο συνήθεις και σημαντικούς τομείς κινδύνων πληροφορικής¹⁷, όπως έχουν εντοπιστεί στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής τραπεζικής

¹⁶ Αυτές οι μέθοδοι βασίζονται σε υποδείγματα ανάλυσης στοιχείων και εναλλακτικές πηγές στοιχείων, όπως πληρωμές ιατρικών λογαριασμών και προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ως εκ τούτου, διαφέρουν από τα τυπικά υποδείγματα βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας τα οποία χρησιμοποιούν μόνο το πιστωτικό ιστορικό και τη δανειακή επιβάρυνση.

εποπτείας, είναι οι κίνδυνοι στον κυβερνοχώρο, όπως το ενδεχόμενο διάπραξης κυβερνοεγκλημάτων, και η υπερβολική εξάρτηση από εξωτερικούς συνεργάτες, συμπεριλαμβανομένου του υπολογιστικού νέφους (cloud computing).

Η ευπάθεια σε κυβερνοεπιθέσεις είναι αυξημένη όταν στις διαδικασίες εμπλέκονται πολλά μέρη. Η τάση των τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας να προσφεύγουν ολοένα και περισσότερο σε εξωτερικές αναθέσεις, κάτι που συνεπάγεται την κοινή χρήση δεδομένων από περισσότερους εμπλεκόμενους, αυξάνει την ευπάθεια των τραπεζών σε κυβερνοεπιθέσεις. Οι επιθέσεις αυτές ενδέχεται να προκαλέσουν διαταραχές στις υπηρεσίες, απώλεια δεδομένων πελατών, δόλιες χρηματοοικονομικές συναλλαγές και αστοχίες συστημάτων.

Πλαίσιο 4

Αξιολόγηση των κινδύνων που συνδέονται με συστήματα πληροφορικής

Διασφαλίσεις έναντι κυβερνοεπιθέσεων

Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν τις ασφαλιστικές δικλίδες που εφαρμόζει η τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας για να ελαχιστοποιήσει τον αντίκτυπο του κινδύνου στον κυβερνοχώρο, πιο συγκεκριμένα:

1. εξειδικευμένο προσωπικό και εσωτερικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, το οποίο επιτρέπει στο διοικητικό όργανο να αναπτύξει στρατηγική και διαδικασίες για την παρακολούθηση, τον έγκαιρο εντοπισμό και την αντιμετώπιση περιστατικών στον κυβερνοχώρο,
  2. ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συνέχειας των εργασιών και της βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο θα αποζημιώνονται οι πελάτες σε περίπτωση που γίνουν θύματα κυβερνοεπίθεσης (π.χ. παραβίαση της ασφάλειας δεδομένων),
  3. λεπτομέρειες των ασφαλιστικών δικλίδων που θα εφαρμοστούν για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου διαθεσιμότητας των συστημάτων πληροφορικής και των δικτύων.
-

4.3 Εξωτερική ανάθεση εργασιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που κάνουν χρήση υπολογιστικού νέφους (cloud services)

Όλες οι τράπεζες πρέπει να εκπληρώνουν τις ρυθμιστικές απαιτήσεις σε σχέση με την εξωτερική ανάθεση και τις υπηρεσίες που κάνουν χρήση υπολογιστικού νέφους, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας, οι οποίες

---

¹⁷ Ο ορισμός της EAT για τον κίνδυνο που συνδέεται με την πληροφορική και τις επικοινωνίες αναφέρεται στον κίνδυνο η απόδοση και διαθεσιμότητα των σχετικών συστημάτων και δεδομένων να επηρεαστούν αρνητικά, με αποτέλεσμα να μην είναι πιθανώς δυνατή η έγκαιρη επαναφορά των υπηρεσιών του ιδρύματος, λόγω αστοχίας στο υλικό ή το λογισμικό των συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνίας, καθώς και λόγω ελλιπούς διαχείρισης των συστημάτων αυτών.

ενδέχεται να πρέπει να κάνουν μεγαλύτερη χρήση τέτοιων υπηρεσιών.¹⁸ Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν κατά πόσον οι συμβάσεις εξωτερικής ανάθεσης επιτρέπουν στην αιτούσα οντότητα και στους επόπτες της να ελέγχουν τις δραστηριότητες που ανατίθενται εξωτερικά. Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν επίσης την εξάρτηση από προμηθευτές και ιδίως τις ευπάθειες που οφείλονται σε συμβατικές ρήτρες δέσμευσης οι οποίες μπορεί να θέσουν κινδύνους για τη συνέχεια των εργασιών.

Πλαίσιο 5

Αξιολόγηση της εξωτερικής ανάθεσης εργασιών

Εξωτερική ανάθεση εργασιών

Όταν η αιτούσα τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας συνάπτει συμφωνίες εξωτερικής ανάθεσης εργασιών, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα εξετάζουν κατά πόσον:

1. Η αιτούσα οντότητα έχει προχωρήσει σε κατάλληλο έλεγχο δέουσας επιμέλειας του παρόχου υπηρεσιών προκειμένου να αξιολογήσει τους κινδύνους που συνδέονται με τις συμφωνίες εξωτερικής ανάθεσης. Ο εν λόγω έλεγχος μπορεί να διεξαχθεί και από ανεξάρτητο τρίτο μέρος.
2. Η αιτούσα οντότητα έχει εξετάσει δεόντως παράγοντες όπως η χρηματοοικονομική κατάσταση του παρόχου υπηρεσιών, η θέση του στην αγορά, η ποιότητα και η εναλλαγή των διευθυντικών στελεχών και των μελών του προσωπικού, καθώς και η ικανότητα να διαχειρίζεται τη συνέχεια των εργασιών και να παρέχει ακριβείς και έγκαιρες εκθέσεις διαχείρισης.

Εξωτερική ανάθεση με χρήση υπολογιστικού νέφους

Στο πλαίσιο της εποπτικής αξιολόγησης των εξωτερικών αναθέσεων σε παρόχους υπηρεσιών που κάνουν χρήση υπολογιστικού νέφους εξετάζεται μεταξύ άλλων κατά πόσον η αιτούσα οντότητα έχει δώσει τη δέουσα προσοχή στις ακόλουθες πτυχές κατά την επιλογή του παρόχου:

1. Στη διενέργεια συνολικής αξιολόγησης της φύσης, του πεδίου εφαρμογής και της πολυπλοκότητας της συμφωνίας και του τεχνικού πλαισίου για τη χρήση υπολογιστικού νέφους. Αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει αξιολόγηση των ρόλων και αρμοδιοτήτων του παρόχου, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσής του να συνεργάζεται και να διενεργεί ελέγχους, ενώ θα πρέπει να εκτιμάται και κατά πόσον ο ίδιος ο πάροχος διαθέτει επαρκή εξειδίκευση και πόρους για τον μετριασμό του κινδύνου που συνδέεται με τη χρήση υπολογιστικού νέφους.
2. Στο επίπεδο εξάρτησης από παρόχους υπηρεσιών που κάνουν χρήση υπολογιστικού νέφους και στην ικανότητα της τράπεζας να ελαχιστοποιεί την εξάρτησή της από έναν μόνο πάροχο, σε σχέση με το δυνητικό κόστος της αναζήτησης πολλαπλών τέτοιων παρόχων.
3. Στη συμμόρφωση του παρόχου υπηρεσιών που κάνουν χρήση υπολογιστικού νέφους με τις νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις.

---

¹⁸ Ο όρος «υπολογιστικό νέφος» αναφέρεται σε υπηρεσίες οι οποίες επιτρέπουν την πρόσβαση σε ένα κοινό σύνολο υπολογιστικών πόρων, όπως δίκτυα, διακομιστές και άλλες υποδομές, υπηρεσίες αποθήκευσης και άλλες εφαρμογές.

4. Στις ενέργειες στις οποίες θα προβεί ο πάροχος υπηρεσιών που κάνουν χρήση υπολογιστικού νέφους σε περίπτωση αστοχίας των συστημάτων του, ώστε να συνεχίσει να υποστηρίζει την αιτούσα οντότητα. Επιπλέον, η αιτούσα οντότητα θα πρέπει να αξιολογεί τον κίνδυνο που συνδέεται με τη συμφωνία για την παροχή υπηρεσιών με χρήση υπολογιστικού νέφους και να παρέχει πληροφορίες όσον αφορά τη συνολική έκθεση στον σχετικό κίνδυνο και τον αντίκτυπο στην αιτούσα οντότητα σε περίπτωση αστοχιών, ελλείψεων ή αδυναμίας παροχής των υπηρεσιών από τον πάροχο.
  5. Στο επίπεδο προστασίας των προσωπικών και εμπιστευτικών δεδομένων που προβλέπεται στη συμφωνία επιπέδου υπηρεσιών.
-

4.4 Διαχείριση δεδομένων

Κίνδυνος ως προς τα δεδομένα ενδέχεται να υλοποιηθεί σε περίπτωση μη εξουσιοδοτημένης τροποποίησης ή απώλειας ευαίσθητων πληροφοριών ή διατάραξης υπηρεσιών. Η βελτίωση της διαχείρισης της ασφάλειας των πληροφοριών θα ενισχύσει τη δυνατότητα της αιτούσας οντότητας να διαχειρίζεται τον κίνδυνο στον κυβερνοχώρο και, ως εκ τούτου, θα ενισχύσει την ανθεκτικότητά της έναντι αυτού. Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν κατά πόσον η αιτούσα οντότητα διασφαλίζει την προστασία των πληροφοριών έναντι της κοινοποίησης σε μη εξουσιοδοτημένους χρήστες (εμπιστευτικότητα δεδομένων), της ακατάλληλης τροποποίησης (ακεραιότητα δεδομένων) και της αδυναμίας πρόσβασης όταν αυτή απαιτείται (διαθεσιμότητα δεδομένων). Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να δίνεται προσοχή στις απαιτήσεις που προβλέπει ο γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων (General Data Protection Regulation - GDPR)¹⁹, ο οποίος θα τεθεί σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου 2018.

Πλαίσιο 6

Αξιολόγηση της διαχείρισης δεδομένων

Διαχείριση και ασφάλεια δεδομένων

Κατά την αξιολόγηση του πλαισίου διαχείρισης και ασφάλειας δεδομένων της αιτούσας οντότητας, η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα εξετάζουν κατά πόσον η οντότητα έχει δώσει τη δέουσα προσοχή στα ακόλουθα:

1. στην ολοκληρωμένη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με συστήματα πληροφορικής, με ιδιαίτερη έμφαση στους λειτουργικούς κινδύνους (συμπεριλαμβανομένης της εμπιστευτικότητας, ασφάλειας και ακεραιότητας δεδομένων),

---

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

2. σε τύπους τεχνικών ενίσχυσης της ασφάλειας των πληροφοριών ενόψει των ιδιαίτερων κινδύνων που συνδέονται με την εκτέλεση των εργασιών (π.χ. κατάτμηση (micro-segmentation) των συστημάτων πληροφορικής, εφαρμογή της αρχής της ασφάλειας σε βάθος (defence in depth) κατά τον σχεδιασμό υπηρεσιών πληροφορικής, διαχείριση των δικαιωμάτων πρόσβασης σε επίπεδο συστήματος και δεδομένων, ασφαλής επιβεβαίωση των στοιχείων χρηστών και πελατών και κρυπτογράφηση διαύλων και δεδομένων σε περιπτώσεις ευαίσθητων πληροφοριών).
-

5 Πρόγραμμα δραστηριοτήτων

Με δεδομένες τις σχετικά νέες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται από τις τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας, καθώς και το γεγονός ότι η είσοδος τους στην αγορά είναι πρόσφατη, υπάρχουν περιορισμένα ιστορικά δεδομένα, σημεία αναφοράς και εμπειρία για αυτούς τους τύπους ιδρυμάτων.

Συνήθως υπάρχει μεγαλύτερη αβεβαιότητα όσον αφορά τις προβλέψεις για τη δραστηριότητα των τραπεζών χρηματοοικονομικής τεχνολογίας και τις προκύπτουσες κεφαλαιακές απαιτήσεις. Συγκριτικά με τις παραδοσιακές τράπεζες, συχνά είναι λιγότερο σαφής ο τρόπος με τον οποίο θα αναπτυχθεί η επιχείρηση, καθώς είναι δυσκολότερο να προβλεφθεί ο αριθμός των πελατών, το ύψος των πωλήσεων, κ.λπ. Είναι επίσης δυσκολότερο να προβλεφθεί το μελλοντικό επίπεδο εξωτερικής χρηματοδότησης. Επιπλέον, ο καινοτόμος χαρακτήρας μιας τέτοιας τράπεζας ενδέχεται να εμπεριέχει άγνωστους κινδύνους όσον αφορά το επιχειρηματικό σχέδιο.

Οι αιτούσες τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας ενθαρρύνονται να καταρτίσουν σχέδιο εξόδου το οποίο θα χρειαστεί να υποβληθεί στους επόπτες μόνο αν τούτο ζητηθεί με βάση τις ιδιαιτερότητες του επιχειρηματικού μοντέλου.²⁰ Ο σκοπός του σχεδίου εξόδου είναι να προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο η τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας μπορεί να τερματίσει τις εργασίες της με δική της πρωτοβουλία, ομαλά και φερέγγυα, χωρίς να προκαλέσει ζημία στους καταναλωτές, να προκαλέσει διαταραχή στο χρηματοπιστωτικό σύστημα ή να απαιτηθεί ρυθμιστική παρέμβαση.

Πλαίσιο 7

Αξιολόγηση του προγράμματος δραστηριοτήτων

Κίνδυνοι εκτέλεσης που απορρέουν από το επιχειρηματικό μοντέλο

Η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα αξιολογούν κατά πόσον η αιτούσα οντότητα είναι σε θέση να αποδείξει ότι μπορεί να διατηρεί επαρκές κεφάλαιο για την κάλυψη των ζημιών τα πρώτα τρία χρόνια δραστηριότητας, καθώς και για την κάλυψη τυχόν κόστους που σχετίζεται με ενδεχόμενη εκτέλεση σχεδίου εξόδου (βλ. Σχέδιο εξόδου παρακάτω). Το επιχειρηματικό σχέδιο θα πρέπει να περιγράφει λεπτομερώς τις προβλέψεις αναφορικά με τις ζημιές κατά τα πρώτα τρία χρόνια δραστηριότητας και να περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές προβλέψεις για το διάστημα έως το σημείο ισοσκελίσης (break-even point).

---

²⁰ Η χρήση σχεδίου εξόδου προβλέπεται να αποτελεί μέρος της συμπληρωματικής δημόσιας διαβούλευσης όσον αφορά τον οδηγό σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης, στην οποία θα ενσωματωθούν τα κριτήρια αξιολόγησης του προγράμματος δραστηριοτήτων και του κεφαλαίου. Ο παρών οδηγός καλύπτει όλα τα ζητήματα που αφορούν τις τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας σύμφωνα με τα κριτήρια του γενικού νομικού πλαισίου και τις προσεχείς επικαιροποιήσεις του οδηγού σχετικά με την αξιολόγηση αιτήσεων αδειοδότησης.

Σχέδιο εξόδου

Κατά την αξιολόγηση ενός σχεδίου εξόδου,²¹ η ΕΚΤ και οι ΕΑΑ θα εξετάζουν τα ακόλουθα:

1. Κατά πόσον το κόστος που απαιτείται για την άσκηση της δραστηριότητας της τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας για διάστημα τριών ετών και, εφόσον απαιτείται, για την παύση των δραστηριοτήτων και την εκκαθάριση της τράπεζας χωρίς να προκληθούν ζημιές στους καταθέτες καλύπτεται από τα ίδια κεφάλαια της τράπεζας.
  2. Κατά πόσον το σχέδιο εξόδου, εφόσον αυτό ζητηθεί, περιέχει παράγοντες ενεργοποίησής του με βάση τη φύση του επιχειρηματικού μοντέλου. Οι ποσοτικοί δείκτες (π.χ. κεφάλαιο, ρευστότητα και κερδοφορία) θα πρέπει να συμβάλλουν στη διασφάλιση ότι είναι σαφώς κατανοητό πότε συντρέχουν συνθήκες ενεργοποίησης του σχεδίου εξόδου και ειδοποίησης της αρμόδιας ΕΑΑ.
-

²¹ Το σχέδιο εξόδου διαφέρει από το σχέδιο ανάκαμψης και το σχέδιο εξυγίανσης. Το σχέδιο εξόδου εκπονείται από την ίδια την τράπεζα και διασφαλίζει την ομαλή εκκαθάριση της τράπεζας χωρίς να προκαλούνται διαταραχές στο σύστημα και ζημιές για τους καταθέτες. Αντιθέτως, το σχέδιο εξυγίανσης εκπονείται από την αρχή εξυγίανσης με σκοπό την εκκαθάριση της τράπεζας και το σχέδιο ανάκαμψης προσδιορίζει τα εργαλεία που μπορεί να χρησιμοποιήσει μια τράπεζα για να ανακάμψει έπειτα από κρίση.

6 Κεφάλαιο, ρευστότητα και φερεγγυότητα

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του κεφαλαίου, της ρευστότητας και της φερεγγυότητας, οι επόπτες θα εξετάζουν τα ακόλουθα:

6.1 Αρχικό κεφάλαιο

Η αρχική φάση λειτουργίας μιας τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας μπορεί να ενέχει μεγαλύτερο κίνδυνο χρηματοοικονομικών ζημιών οι οποίες μπορεί να μειώσουν το ύψος των διαθέσιμων ιδίων κεφαλαίων. Τα ακόλουθα σενάρια είναι κάποια ενδεικτικά παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες μπορεί να απαιτηθεί πρόσθετο κεφάλαιο πέραν των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων:

- Μια νέα τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας εισέρχεται σε ανεπτυγμένη αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται αρκετοί συμμετέχοντες και εδραιωμένες εταιρείες. Το επιχειρηματικό σχέδιο μιας τράπεζας χρηματοοικονομικής τεχνολογίας στην αρχική φάση λειτουργίας μπορεί, επομένως, να περιλαμβάνει επιθετική τιμολογιακή στρατηγική για την αύξηση του μεριδίου αγοράς (π.χ. προσφορά υψηλών επιτοκίων για την προσέλκυση καταθέσεων), κάτι που συνεπάγεται πρόσθετα κεφάλαια για την κάλυψη του προβλεπόμενου ρυθμού αύξησης του σχετικού όγκου χορηγήσεων.
- Καθώς μια τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας μαθαίνει περισσότερα για το περιβάλλον λειτουργίας της, είναι πιθανότερο να αλλάξει το επιχειρηματικό μοντέλο της προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς και να διατηρήσει την κερδοφορία της, συχνά σε συγκεκριμένα μέρη της αγοράς. Κατά τη μετάβαση σε αναθεωρημένο επιχειρηματικό μοντέλο, οι συγκεκριμένοι κίνδυνοι τους οποίους αντιμετωπίζει η τράπεζα μπορεί να αλλάξουν σημαντικά. Αυτοί οι κίνδυνοι θα πρέπει να εντοπίζονται και να παρακολουθούνται για την αποφυγή απροσδόκητων ζημιών.

6.2 Ρευστότητα

Κατά την αρχική φάση λειτουργίας τους, οι τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας ενδέχεται να αντιμετωπίσουν αυξημένους κινδύνους ρευστότητας, όπως στα ακόλουθα παραδείγματα:

- Οι ηλεκτρονικοί καταθέτες μπορεί να επιδείξουν συμπεριφορά η οποία χαρακτηρίζεται από ευαισθησία στις τιμές και είναι πιθανότερο να μεταφέρουν τις καταθέσεις τους σε ανταγωνιστή που προσφέρει υψηλότερα επιτόκια. Υπάρχει κίνδυνος οι ηλεκτρονικές καταθέσεις που γίνονται αποδεκτές από τράπεζες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας να αποδειχθούν περισσότερο

μεταβλητές και λιγότερο δύσκαμπτες από ό,τι οι παραδοσιακές τραπεζικές καταθέσεις.²²

- Αν μια τράπεζα χρηματοοικονομικής τεχνολογίας βασίζεται κυρίως στη διατραπεζική χρηματοδότηση, η έλλειψη κερδοφορίας, ιδίως στα αρχικά στάδια λειτουργίας της, ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά το κόστος αναχρηματοδότησης.

---

²² Ο όρος «δύσκαμπτες καταθέσεις» αναφέρεται στην αντίσταση των εκροών καταθέσεων έπειτα από κάποια διαταραχή όπως μια τραπεζική κρίση ή άλλο εξωτερικό οικονομικό συμβάν.

Συντομογραφίες

ΕΑΑ	εθνική αρμόδια αρχή
ΕΑΤ	Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών
ΕΕΜ	Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΣΧΣ	Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2018

Ταχυδρομική διεύθυνση 60640 Frankfurt am Main, Germany
Τηλ.: +49 69 1344 0
Δικτυακός τόπος: www.bankingsupervision.europa.eu

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.